

TRẦN VĂN NAM

**GÓP VỚI ĐỜI
MỘT DÒNG THƠ TUYẾN**

Thi-phẩm: **GÓP VỚI ĐỜI**
MỘT DÒNG THƠ TUYỂN

Bốn mươi bốn bài thơ được tuyển chọn ở thi-phẩm này đã đăng trong các Tạp chí Văn chương trước 1975 ở Sài Gòn (một ít bài trên Tạp chí VĂN, tuần san NGHỆ THUẬT); và sau 1975 (hầu hết các báo ở Nam California): một số bài trích ở đây đã đăng trên Tạp chí VĂN bộ cũ; Tạp chí KHỞI HÀNH; Giai phẩm Xuân Nhật báo VIỆT BÁO; Phụ bản QUÁN VĂN Nhật báo NGƯỜI VIỆT; Tạp chí THẾ KỶ 21; Nguyệt san TÂN VĂN; Tạp chí THƯ QUÁN BẢN THẢO (báo này ở New Jersey); Chuyên-san ĐỒNG NAI CỬU LONG; và trên các trang mạng có ghi trong website: www.tranvannam.com). Tuyển tập gồm có hai phần: phần đầu gồm **39** bài thơ tùy hứng; phần sau gồm **5** bài Thơ với đề-tài Vật lý Thiên Văn Vũ-Trụ.

Sách đã in của tác-giả:

1/ **Tập Thơ Độc Nhất** (1963: ấn-loát-phẩm, Sài Gòn, phát hành hạn chế)

2/ **Tập Thơ Bỏ Khuyết** (1964: ấn-loát-phẩm, Sài Gòn, phát hành hạn chế)

3/ **Văn Nghệ Đi Về Đâu?** (1966, Tài-liệu Văn-chương, in Roneo, 32 trang)

4/ **Một Đêm Cho Thơ, Tình và Âm Nhạc** (Thi-phẩm, nhà xb. ĐỜI ấn hành năm 1991 tại Nam California)

5/ **Trong Dòng Cảm Thức Văn Học Miền Nam** (Sưu tầm và Tiểu-luận, 556 trang, tác giả xuất bản năm 2006 tại Nam California)

6/ **Tiếp Nối Dòng Cảm Thức Văn Học Sau Năm 1975** (Tiểu-luận, 550 trang, tác giả xuất bản , “Amazon.com” ấn-hành, năm 2016)

Trần Văn Nam

Website: www.tranvannam.com

Email: tranvannam1939@gmail.com

LÁ TRẮNG HOA BAY

Lại đến một mùa bông rụng bay
Ngoài trời nắng gió rung hàng cây
Hoa rơi lá trắng trên đường vắng
Khu phố nằm im giấc ngủ ngày.

Cây cỏ nào đây không có tên
Bình thường bên cạnh cuộc đời quen
Nhưng trong thớ vỏ khô gầy ấy
Dòng sông xoay theo một vận trình.

Khi những hội hè đã cách xa
Giáng sinh chấm dứt, Tết vừa qua
Đến mùa bông rụng nào ai biết
Những cánh hoa rơi lượn trước nhà.

Thảo mộc cũng đang chép sử đời
Từ khi chớm nụ đến khi rơi
Âm vang vỏ nứt ngày viên mãn
Trận gió cơ duyên đến chuyển dời.

Cũng giống như mình mang lấy thân
Tuân theo trời đất luật xoay vần
Dẫu rằng lịch sử không gì cả
Sớm tối có mình làm chứng nhân.

Sinh nhật mỗi năm đến hạn kỳ
Như mùa bông rụng chẳng ngày ghi
Một khi cùng gió thắm đây đó
Lăn lóc nằm quên một vĩa hè.

Diễn lại mãi thôi một vận hành
Hóa sinh hoàn tất kiếp vô danh
Nếu đời bình thản như cây cỏ
Chắc chẳng còn ai tiếc tuổi xanh.

KHÁN GIẢ NHƯ LÀ ĐẠI DƯƠNG

Khán giả đâu thể hóa thành thi sĩ
Với thơ nhiệm màu đưa nhạc lên cao
Thơ lên bầu trời gom góp muôn sao
Choàng kim cương trên làn da đêm trắng.

Khán giả đâu thể hóa thành ánh sáng
Làm chuyển đổi màu từng bước ai qua
Tạo nên cầu vồng giăng mắc trời xa
Gồm thấu hào quang về cho dạ hội.

Khán giả đâu thể tạo bè hát đuổi
Cho lời tiếp lời, mây nói tiếp mây
Như gió động rừng cây chuyển qua cây
Như nhịp triều lên dập dồn bãi cát.

Khán giả đâu thể đắm đương giàn nhạc
Cùng nhau giao hòa cộng hưởng âm thanh
Sân khấu đêm nay có cuộc tương tranh
Hẹn vinh quang, hay sẽ là thất bại.

Khán giả thật ra chính là đại hải
Trong tiếng vỗ tay dào dạt hội trường
Nghệ-nhân xin chờ phán-quyết trùng dương
Nhân thế vốn tìm những gì miên viễn.

CHUYẾN TÀU VÀ DĨ VÃNG ĐAN CHEN

Ngang thành phố Walnut
Chuyến tàu chạy mỗi đêm
Hồi còi gọi dĩ vãng
Ngày càng vang vọng thêm.

Giữa mùa khô Walnut
Lùng lững chuyến tàu mưa
Ga Sài Gòn từ biệt
Mái giọt, chiều tiễn đưa.

Lên phố đồi Walnut
Nhớ bờ đất vườn dài
Dưới thấp, ga Mùng Mán
Tưởng tượng ó-ma-lai.

Không trạm dừng Walnut
Thương bến ngựa đợi tàu
Ga Tháp Chàm thức giấc
Tàu ghé sớm, qua mau.

Đường thẳng băng Walnut
Nhắc khúc quanh Nha Trang
Nhà thờ trên núi đá
Tàu về phải đi ngang.

Tàu kín bưng Walnut
Thoáng áo trắng bãi trường
Những toa tàu mở cửa
Lộng gió, hè quê hương.

TRĂNG-MÁI NGÀN NĂM

Sống quen phường phố sáng trung
Mãi khi điện tắt thấy ngưng đọng hình
Mái nhà xuống thấp, bóng rình
Mình như gặp lại thành linh quê thơ
Vàng trăng vượt tả ngạn bờ
Con đường làng sáng gọi đò sang sông
Mái tranh in bóng, sân lồng
Những mờ nhạt ấy tang bồng theo ta
Ngàn năm trăng-mái lân la
Phố đèn nào biết trăng-nhà cố tri
Sông trời chảy sáng lưu ly
Còn trăng còn mái còn khi hẹn hò.

VÀO NƠI GIÓ CÁT

Đem theo bình pha cà phê nóng
Củi sẽ nhóm lên ở vệ đường
Dựa lưng vào vách đồi cao rộng
Hồn của mây trời, mắt viễn phương.

Ba lô gọn, quá giang từng chặng
Tìm về hoang dã của muôn xưa
Thảo nguyên vẫn một đời trầm lặng
Đá tảng vẫn một đời gió mưa.

Trưa đọc sách dưới tàng cây mát
Nghe tiếng con chim lạ trên đầu
Vấn minh đã cuối trời xa khuất
Cuộc sống đã ra ngoài biển dâu.

Đêm ngủ đỡ trạm xe phiêu bạt
Ngày mai chắc có chuyến qua đây
Sẽ đi nữa vào nơi gió cát
Chăn đắp cuộn tròn giấc ngủ say.

Miếng thịt nướng khói xanh sáng sớm
Con thú rừng săn được đêm qua
Lương thực khô tìm mua quán vắng
Không đem nhiều, ngại nặng đường xa.

Chai rượu mạnh nằm trong lớp áo
Cũng dịu cơn cảm lạnh thông thường
Phố phường ô nhiễm sống hư ảo
May được trường sinh ngoài gió sương.

Xứ này gặp đôi người như thế
Ba lô phiêu bồng xin quá giang
Không gò bó, sống ngoài quy lệ
Cảm thông đời mấy kẻ lang thang.

**QUA VÙNG ĐẤT THẤP
CHARLESTON-SAVANNAH**

Một lần đi chắc không ngày trở lại
Tôi đến miền South Carolina
Vùng nhiệt đới ẩm thấp như quê nhà
Chỉ khác rừng thông ven đường bất tận.

Đại Tây Dương phía Đông nằm tiếp cận
Đó đây di tích thời Thuộc Địa Anh
Pháo đài vua George ở khúc sông quanh
Gạch đá bảo tàng gọi người lai vãng.

Đất thấp thủy triều hao hao đồng dạng
Và thời tiết như xứ Việt nhiều mưa
Là bãi tập Thủy Quân Lục Chiến xưa
Từ đây lên đường chiến trường thưở trước.

Ai người ra đi đã không về được
Họ đến Dakto, ngã xuống Khe Sanh
Rừng thông bãi cũ vẫn trập trùng xanh
Tưởng như một mà hàng hàng thay thế.

Dòng người cũng vậy, qua bao thế hệ
Tưởng một dòng mà lớp trước còn đâu
Thăm vài nơi, nghe lịch sử dãi dầu
Mới đây, trăm năm, đều thành thiên cổ.

GIAO LỘ TÌNH CỜ

Tôi nhớ miền sông nước
Chợ quê nhóm bên cầu
Rất tiện đường thủy bộ
Cho người miệt đồng sâu.

Quán cà phê cũng mở
Dọc dài bên lộ xe
Người ngụ gần đây đó
Lại có nơi tụ bè.

Chuyện làm ăn kể lể
Chuyện thời cuộc xa gần
Gánh xôi vàng mời mọc
Gói bắp hàm quen thân.

Ba năm dài ở đó
Nhà tạm trú xóm bên
VẬY mà nay, cố nhớ
Địa danh nào, quên tên.

Trách sao khi trở lại
Dòng kinh vẫn tháng ngày
Ba mươi năm xa biệt
Đến rồi đi, ai hay!

Cảnh vật vô tình quá
Còn ta, chút vô tâm
Tình cờ, đời giao lộ
Đến, đi... đều âm thầm.

MẮT VUÔNG

Ngó trời, trăm cửa mắt vuông
Chung cư trụ bóng, đêm buông phủ vùng
Ba tầng thượng, hầm xe chung
Ngày đi tản mát, đêm cùng quần cư
Giấc ngon, phiền nhọc giải trừ
Trăm mắt-cửa-sổ gồm thu cỗi người
Kẻ từ phòng giấy giam trời
Người từ cơ xưởng chú vùi việc mau
Dâng đời một giấc ngủ nâu
Mắt vuông thao thức cho lâu rạng ngày
Ai người mắt biếc ngủ say
Tóc vàng thả gối, giang tay vũ trường
Aicầu thông thả Đông phương
Nhấn nha nhịp chậm trùng dương hát bờ.

BẦU TRỜI TRONG ĐĨA TRÁI CÂY CỨNG RẪM

*Đáy đĩa mùa đi nhịp hải hà
(Thơ Nguyễn Xuân Sanh)*

Đáy đĩa chất đầy trái nhiệt đới
Đứng cả bầu trời tuổi ấu thơ
Thoảng nghe tiếng hót qua đồng nội
Chim đến vườn ao nước loáng bờ.

Chùm ổi ngon sà trên mặt nước
Anh leo, em đứng dưới vịn cành
Ổi chua, muối mặn, mùi thơm ớt
Nghe tiếng trưa hè cá quẫy nhanh.

Trái xoài chín hồng làm nhớ lắm
Ta về quá khứ thật xa hơn
Ngày nào ra trước sông đùa tắm
Chờ gió, xoài xanh rụng xuống bùn.

Nải chuối, chiêm gần phân nửa đĩa
Màu vàng cũng giống chuối già hương
Quê ta sông rộng từ hai phía
Rải rác quanh năm chuối trở buồng.

Trái dừa, tàu lá bay phàn phật
Đáy đĩa nhịp nhàng điệu biên Đông
Vẫy ngoài vô tận, còn phơ phất
Là bóng rừng dừa, nước Cửu Long.

Cây trái bốn mùa trời đất cũ
Thâu vào đáy đĩa góc quê nhà
Đồng hương vẫn cúng rằm xa xứ
Nghe nhịp mùa màng gọi thiết tha.

CÓ NƠI ĐÂU ĐÊM TRĂNG MÃI MƯỢT MÀ

Thời tiểu học, tôi ở miền cổ tháp
Cứ gần trưa vang vọng chuyến tàu qua
Ngựa xe, gồng gánh, đông đúc sân ga
Rồi sau đó tan hàng, hoang vắng hết.

Trên đồi cao, bóng Tháp Chàm cỗi chết
Một ngàn năm đứng đó dưới trời xanh
“Son Nữ Ca”, giọng nữ đài phát thanh*
Nhập bối cảnh, đoạt hồn người mới lớn.

Về Sài Gòn, lời núi rừng lạc chốn
Giày lang thang khát bụi, thềm ngã tư
Hàng quán lộ thiên, giọt đắng nhàn cư
Chiều lắng nghe giọng vàng ca nữ khác.

Đời đang lên mà hào quang chốc lát
Người danh ca bỗng bật tiếng giang hồ
“Bóng Chiều Xưa” thả giọt giọt mưa mờ**
Nào ai nhớ chuyện người không mãi ở.

Khi thời thế núi sông vào trần trở
Khúc “Chiều Mưa Biên Giới” vắng bên tai
Sân trường tan, những chờ đón miệt mài
Chuẩn bị đi, chuẩn bị người thương tiếc.

Rồi tha hương, lòng nhớ quê tha thiết
Thiếu viễn-liên làm xa cách hóa gần
“Đường Xưa Lối Cũ” cất tiếng thanh tân
Trong hoài cảm, cảm luôn người tha thướt.

Thì vẫn vậy, vọng mỹ nhân ngày trước
Vọng thanh tân của tiếng hát bây giờ
Đổi thay từ ngưỡng vọng, sau thờ ơ
Sự thường thức có bao giờ mãi mãi.

Thông cảm ai bỗng nửa đường gác mái
Tiên tri lòng người dân cạn thiết tha
Có nơi đâu đêm trăng mãi mướt mà
Không bình minh, không hoàng hôn tắt nắng.

Ghi chú:

* *Sơn Nữ Ca, Bóng Chiều Xưa, Chiều Mưa Biên
Giới, Đường Xưa Lối Cũ*, là tên các bài hát.

** *Hoặc cùng câu này: “**Bài hát Tiếc Thu giá buốt
sương mờ**” (trước khi sửa lại như trên).*

CON MẮT QUA KẼ TAY

Con mắt nói thỏa thuận
Qua một kẻ tay nhìn
Tác nhân nào ngăn trở
Làm một đời bất tin.

Nhớ xưa cùng trọ học
Giúp làm bài luận văn
Mình chỉ trên một lớp
Trở tài, hơi khó khăn.

Có kẻ gây phiền nhiễu
Giã từ lúc giữa trưa
Trường lớp trong giờ học
Không kịp lời tiễn đưa.

Dòng đời cứ run rủi
Mười hai năm dập vùi
Một ngày, ta gặp lại
Khi đời ai không vui.

Một con, mòn con mắt
Qua kẽ tay, chuyễn lời
Tuồng rờng mây gặp hội
Luân thường chia đôi nơi.

Ba mươi năm sau nữa
Nghịch ra, dù biệt tăm
Kẽ tay, lời trong mắt
Gọi về từ xa xăm.

NGÀY VÔ NHIỄM

Chiều không khói, ngày không mây
Trong cơn gió chướng ngàn Tây thổi về
Đồng hành rặng núi pha lê
Con chim hồ hải mỗi mê bạt trời
Bụi về sa mạc, rã rời
Khói ô nhiễm cũng đến hồi bại vong
Một ngày, ngoài nỗi ước mong
Xanh trời vô nhiễm trải lòng thi ca.

VẾT CHÂN CHIM

Vết chân chim trên bãi chiều cát ướt
Chỉ một lần cùng sóng biển có nhau
Những thoáng trong đời tất phải qua mau
Xin trả lại ngàn năm cho Trái Đất.

ẢO GIÁC TRONG BẢN ĐÀN ĐỘC TÁU

Ngón tay bấm, và ngón rung, ngón vuốt
Mưa âm thanh trên mấy sợi tơ đồng
Đường giây đàn thành đại lộ mệnh mông
Có bóng em cùng anh đi chung bước.

Những dấu nhạc ký âm qua lướt thướt
Cũng biến thành hoa đẹp áo em bay
Trên đường xưa, vạt áo em tròn xoay
Đã gói trọn hồn anh thời tuổi trẻ.

Anh gõ nhịp trên thân đàn nhẹ nhẹ
Lại thấy em nhảy múa điệu tình ca
Tiếng vỗ xập xình là nhịp đập tim ta
Gót chân em dật dìu trong xa vắng.

Duy chỉ có tiếng em là im lặng
Không nghe gì trong hiện tại cô đơn
Vì em đi đã cách mấy năm tròn
Bỏ lại anh những chiều buồn độc tấu.

CON ĐƯỜNG MANG TÊN ĐẠI TÁ GRIMAUD

Thời thực dân tàn rụi
Tôi đến ngụ Sài Gòn
Góc đường đại tá Pháp
Thân quen ba năm tròn.

Chính đường Phạm Ngũ Lão
Xưa cư xá Pháp kiều
Bảng Cité còn đó
Trên bờ tường phong rêu.

Một hôm vào ngõ cụt
Thấy ông thủy thủ già
Người từ chối về nước
Dưới trăng, gõ nhịp ca.

Lời hát đời lính thủy
Trần đóng Ấn Độ Dương
Tuần tra Địa Trung Hải
Cờ Pháp lộng bốn phương.

Thôi, không kể quá khứ
Thấy ông lúc xế chiều
Cảm chung tình nhân thế
Cái gì cũng đổ xiêu.

Hai năm sau trở lại
Được biết, ông không còn
Dọc ngang mà hệ lụy
Cuối đời, xa nước non.

VỌNG MÂY TRỜI

Bãi không, nào đã mất đâu
Lâu chưa dựng, ta còn bầu trời xanh
Rồi đây khu phố hoàn thành
Phút giây rộng thoáng cũng đành xa xôi
Mai sau từ cửa sổ ngôi
Khuất bên cao ốc, mây trời quên ai.

THIỆT LỘ KHUẤT

Ga thành phố thu vàng đường rục lá
Mùa đã mát trời, tất cả lây vui
Trên thêm ga, đôi lúa Việt ngậm ngùi
Chắc ít thôi, vì chỉ là tạm biệt.

Xe Amtrak sẽ về miền núi tuyết
Colorado mờ biếc cao nguyên
Người ở Cali học nốt ra trường
Hẹn cũng nghiệp nghề nơi vùng xa ấy.

Mấy phút chia tay, thoát không còn thấy
Thiệt lộ lẫn vào phố lớn ngăn che
Bãi trống xa, lại thấp thoáng đoàn xe
Rời khuất hẳn bởi chập chùng cao ốc.

Kẻ ra đi trên hành trình xa lắc
Có cuộc đời đã tê tái đôi phen
Chuyến xe trầm theo dãy núi nhá nhem
Tuyết trắng Denver đỉnh trời liên tiếp.

Nếu hẹn hò mai không thành duyên kiếp
Sẽ buồn như mấy tình lỡ, phôi pha
Nếu thiệt lộ chỉ tạm khuất sân ga
Xin nối dài cho thành đường thiên lý.

NGHE KỂ MỘT TRUNG ÚY PHÁP ĐỒN TRÚ Ở VÙNG QUÊ

Những năm thời kháng Pháp
Tôi khoảng tám tuổi thôi
Nghe người lớn kể lại
Mà cũng biết bồi hồi.

Cha kể tôi, công chức
Thời thuộc-địa, hòa-xa
Nhà gạch khá đường bệ
Gần đồn ở ngã ba.

Đồn Pháp, chốt án ngự
Kiểm soát từng xe đồ
Cắm thuốc men chuyên chở
Về Trường-Sơn, tồn kho.

Gần đồn, nên lính Pháp
Đôi lần tạt qua đây
Họ thích hai pho tượng
Trong tủ kính trưng bày.

Tượng hai thi-hào Pháp
Bằng gỗ quý bóng ngời
Rồi một hôm mất trộm
Trong lần họ ghé chơi.

Trung úy, đồn-phó Pháp
Bắt lính trả tượng về
Và tỏ ý cảm kích
Văn-hóa Pháp, vùng quê.

Mừng ảnh-hưởng Pháp-quốc?
Quý người chuộng văn chương?
Khó hiểu trung-úy Pháp
Trần nhậm thời nhiều nhưong.

CHÙA VÀNG, GIÁC NGỦ PHÒNG TRẮNG

Bon chen, kéo lỗ cuộc cờ
Thanh xuân nhập hội, ngậy thơ vào đời
Trầm luân cơn mộng vá trời
Cổ xe hạn-mã rạc rời vó câu
Chùa vàng soi bến giang đầu
Hồi chuông chiêu-mộ qua cầu tịch dương
Phòng trắng, ngủ giấc bình thường
Sáng ra rũ hết bụi đường phù-sinh.

CẦU VÒNG HÓA THÂN

Dưới chân trời, sau cơn mưa vừa tạnh
Ánh sáng tự phân ngũ sắc cầu vồng
Nhìn cuộc đời ai từng bước thành công
Cũng thấy được có năm màu hội tụ.

Màu biển xanh nhịp nhàng bài luân vũ
Yếu điệu hình hài, nhan sắc hoa khôi
Khán giả bèn bồng giữa lời cuốn trôi
Khi nghe hát, say mê hòa ngưỡng vọng.

Màu đỏ hồng trẻ trung đầy sức sống
Sinh lực gợi vào tiếng hát vút cao
Thủy triều đang lên thì nước rạt rào
Con suối mùa xuân xuống đời mạnh mẽ.

Màu vàng điểm trang đáng ngoài đẹp đẽ
Kiêu diễm lụa là, lộng lẫy phấn son
Có ngực trần cho êm mát kim cương
Có ngọc ngà hào quang lên sân khấu.

Màu tím nội tâm ai người hiểu thấu
Chỉ hiện hình khi trình diễn lời ca
Có quận lòng tiếng hát mới thiết tha
Và xôn xao hóa thân là nao nức.

Vàng cam, màu giấc mơ thành hiện thực
Do trộn pha những sắc tổ dục mềm
Cuộc sống ai như chính bài hát êm
Cuộc sống đẹp cũng là màu ngưỡng mộ.

**NGƯỜI THANH NIÊN MỸ
YÊU VĂN-HỌC BÊN BỜ HẬU-GIANG**

Năm một chín sáu tám
Tôi ở quận Trà-Ôn
Có những khinh-tốc-đỉnh
Hải-quân Mỹ trú đồn.

Thấy một thanh niên Mỹ
Thời quân-dịch, đến đây
Trên tay cầm những sách
Thuộc văn-học phương Tây.

Mỗi ngày anh cùng bạn
Lên khinh-tốc, hành quân
Cù-Lao-Dung, Đại-Ngãi
Họ tuần-tiểu lắm lần.

B.40 thổi bật
Người xạ-thủ xuống sông
Anh trở về róm lệ
Trên bến chiều mênh mông.

Vẫn thường lệ mê sách
Bây giờ anh đọc thơ
Có phải thơ phản-chiến?
Thơ nguyên rửa bã bờ?

Chỉ biết anh thường ngắm
Dòng sông đêm mịt mù
Thương người bạn trôi mát
Về phía Cù Lao Dung.

NHỚ THỜI GIA-LONG TÀU QUỐC

Nhớ xưa, từng ở ven sông
Chiều hôm trên bến xa trông bãi bờ
Từ mười dặm cách Cần Thơ
Trà-Ôn thấy ánh điện mờ Tây Đô
Lần trang lịch sử, mơ hồ
Chúa Nguyễn Ánh dựng cơ đồ qua đây
Đào tâu những cuộc bữa vây
Chúa từng đến Cù-Lao-Mây, ả mình
Vàm Mân-Thích vẫn bình minh
Và hoàng hôn, vẫn lịch trình luân lưu
Trà-Ôn chứng kiến oan cừu
Tranh vương bá, rồi cũng phù du trôi
Kể hơn ba trăm năm trôi
Phé hưng, sông vẫn một đời trường giang.

*Vị trí nơi đầu huyện (trước năm 1975 gọi là Quận)
Trà-Ôn, thuộc tỉnh Vĩnh Long: Dòng lớn là sông
Hậu Giang; dòng nhỏ rẽ nhánh là sông Mân-Thích..
Phía trái mờ xa là Cù-lao Mây. Sông Mân-Thích
là nơi, cách nay chừng 300 năm, từng xảy ra các
trận thủy-chiến giữa quân Tây Sơn và quân Nguyễn
Ánh (sau này là vua Gia Long). **Hình chụp trong
tháng 9 năm 2013.***

BÊN BỜ DANH VỌNG

Một đêm nào bên bờ sông chảy miết
Nghe kinh thành rửa bụi phấn phồn hoa
Chính nơi đây người đã viết khúc ca
Gởi về quê hương một lần nhớ mãi.

Người tìm đâu một bờ sông trông trải
Mà chia trăng sao ai ở cuối trời
Bài hát thân tiên đến giữa cuộc đời
Người thì vẫn một bóng mờ ẩn khuất.

Ba mươi năm tưởng người không có thật
Tưởng chỉ là huyền thoại mang hư danh
Qua thắng trầm một đất nước chiến tranh
Đời có lúc không là thời thơ mộng.

Người là kẻ đứng bên bờ danh vọng
Nhìn tuổi vàng theo sông nước ra đi
Cuộc sống trăm năm có lúc xuân thì
Người chọn lãng du, quê người lỡ bước.

Bài hát ấy vẫn tròn đầy mơ ước
Dẫn ta về tuổi trẻ, thuở đôi mươi
Thuyền tình chèo trên sao sáng đầy trời
Đời thật đẹp, cảm ơn lời nhạc sĩ.

*(Bài thơ này nói về nhạc sĩ Lê Trạch Lưu, tác giả
bản nhạc “EM TÔI” sáng tác tại Paris khoảng đầu
thập niên 1950)*

BIẾT RỜI, ĐIỀU TRỪ TƯỢNG

Trời không mây, xanh thẳm
Có hai con ó đen
Bay vòng rồi đảo lại
Cảnh này, dường thấy quen.

Nhớ rồi, mùa xuân ấy
Quận huyện, lửa chiến tranh
Người chết bờ kinh vắng
Trên trời, ó quần quanh.

Bóng ó thời tao loạn
Là hình ảnh tóc tang
Bây giờ chúng bay đẹp
Một đường bay thênh thang.

Biết rồi, điều trừ tượng
Vượt ngoại diện, sắc màu
Thấy gì trong tương phản
Con ó thời trước, sau?

Ở trên xấu và đẹp
Là nguyên lý tồn sinh
Loài tìm ăn xác chết
Thuần khiết lúc thanh bình.

Mùa đông đã sắp hết
Đường xác lá, sương mù
Cũng thấy rồi, trừu tượng
Xoay vẫn là thiên thu.

NHỚ VÙNG TÂN HIỆP-CÁI SẮN-RẠCH GIÁ

Vàm-Cống dẫn nước Cửu Long
Về vùng Tân Hiệp nước trong gạo đầy
Kinh Tư, kinh Chín, trùn mây
Kinh Tám, Kinh Bảy, đồng lầy kinh Năm
Kinh đào thẳng tấp mù tằm
Xa như dĩ vãng bao năm xa miền
Trống không bình-địa bãi liền
Tâm hồn cũng chẳng dễ biên-biệt quên.

NHẠC VÀ TRUYỆN

Khi công viên chưa bóng người hò hẹn
Mây trên trời có nhạc khúc bay nhanh
Sương lam mờ có tiết điệu mong manh
Ghế đá dài vắng không đường cát sỏi.

Khi công viên chưa bóng người bước tới
Tượng đá buồn có nhạc lá bay khô
Văng vẳng âm thanh cành gãy mơ hồ
Một dáng chim đen nặng nề vỗ cánh.

Khi công viên im lìm trưa hiu quạnh
Nghe dạt dào nhạc lá những cây sao
Trắc bá thẳng hàng, nhạc gió vòm cao
Gió quanh năm thành đường mòn mãi miết.

Khi có người bỗng có đời thân thiết
Lúc tôi tình nhân dừng bước ghé qua
Nhạc đất trời khởi sự có lời ca
Lời ca mỗi tình mới vừa chớm nở.

Khi có người có buồn vui sướng khổ
Đang hẹn hò ai dám nghĩ chia phôi
Gần bên nhau ai dám bảo xa xôi
Bản tình ca nhập nhò thuyền ra biển.

Khi có người thì bắt đầu có truyện
Nhạc thiên nhiên thành nhạc khúc của người
Nhạc tình khôi thành bài hát lứa đôi
Từ Thiên-thai nhạc xuống đời tục lụy.

**CHUYẾN XE LỬA
TRONG ĐÊM NGUYỆT THỰC**

Quá nửa khuya rồi đó
Trăng đang ngã về Tây
Tôi ra ngoài hóng mát
Có nguyệt thực đêm nay.

Vang tiếng còi xe lửa
Lúc nguyệt thực đến giờ
Nửa vầng trăng cuối tháng
Mất hẳn trong huyền mơ.

Mười lăm phút biệt dạng
Hiện lại bóng nguyệt tà
Nhưng bây giờ, trăng thấp
Dưới rặng cây mờ xa.

Như có điều phối hợp
Hội tụ về nơi đây
Nếu nửa giờ chậm lại
Nguyệt thực khuất ngàn cây.

Chậm lại, làm sao thấy
Hiện tượng của đất trời
Tôi ngồi đây khuya khoắt
Cũng là điều hiếm hoi.

Nguyệt thực giờ trăng lặn
Tiếng còi gọi hứng thơ
Một đêm ngoài hiên vắng
Những liên kết tình cờ.

NGOÀI HIÊN, MỘT BUỔI CHIỀU TÀ

Những hôm vương bận việc nhà
Ngạc nhiên, thấy đẹp chiều tà mái hiên
Việc ngoài đời, mãi triền miên
Ta vui khoảnh khắc nhãn-tiền mái sau
Khu vực hóa-giải lo âu
Chính hiên nhà đó, lần đầu nghiệm ra
Nghe chiều êm ả trôi qua
Năm ven trời rộng, có ta trái lòng
Phút giây hé mở thông dong
Là khi hờ hững việc trong việc ngoài
Mây ơi đừng lại kéo hoài
Cứ bay mãi, sẽ mệt nhòai phù vân.

KINH XÀ-NO, VIỄN TƯỞNG THỦY LỘ QUỐC TẾ

*Cái Răng, Ba Láng, Vàm Xáng, Xà No
Có thương em, anh mua cho một chiếc đò
Để em lên xuống thăm dò ý anh.*

(Ca dao)

Tin trên báo, kinh Xà No nhiễm mặn
Nhìn bản đồ, ai cũng phải ngạc nhiên
Vì con kinh vốn chảy giữa bưng biền
Nguồn hai phía đều là sông với nước.

Phía Hậu Giang, sông Cần Thơ khởi bước
Ngọt mát thị thành vỗ nhịp xôn xao
Phía Kiên Giang, sông Cái-Lớn đổ vào
Quần cư trên kinh lớn dần phường phố.

Thị trấn Vị-Thanh giữa đường thủy lộ
Từ Cần Thơ tới Rạch Giá, Hà Tiên
Rời Phú Quốc, và thủy lộ vượt biên
Đến Koh-Kong (*), Singapore, Bangkok.

Duyên hải Á Đông đang hồi tăng tốc
Quốc tế hình thành những Thịnh-Vượng-Chung
Em sẽ học cao, phục vụ cho vùng
Nào chi Xà-No, con đò lên xuống.

Chiếc áo bà-ba thân thương vườn ruộng
Thoã thoát hai chèo khua nước ngày xưa
Em sẽ thay bằng Âu-phục khít vừa
Cho dễ điều hành ở phòng vi-tính.

Viễn tượng kinh kỳ đâu còn vô định
Đời thôi ngại ngàn xứ lạ Xà-No
Nón lá chiều hôm yên chuyển chèo đò
Còn mãi đẹp, nhưng ngày mai đang tới.

() Đảo Koh-Kong của Kampuchia, đang có
hoạch định (với sự đầu tư của Thái Lan) muốn biến
hòn đảo thành khu kinh tế lớn.*

SAO CHỖI MỘT LẦN QUA RỜI BIỆT DẠNG

Năm tôi lên chín tuổi
Ngoại từ xa đến thăm
Một đêm ngoại gọi dậy
Coi sao chổi cuối năm.

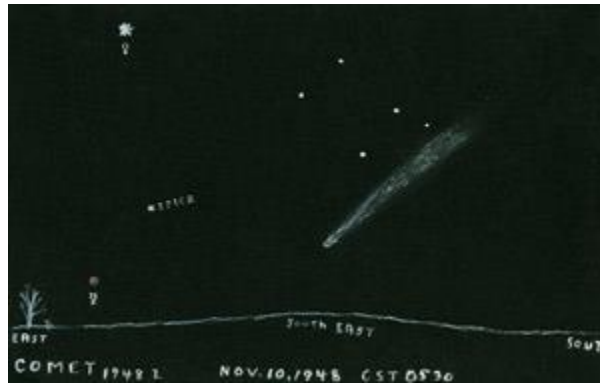
Một vệt dài vàng vặc
Kề bốn sao sáng ngời
Nhà thờ trên núi đá
Khắc vào trời chơi vơi.

Tra cứu trong lịch sử
Biết sao chổi tên gì
Xuất hiện năm 48
Niên-ký vẫn tồn ghi.

Trùng thời kỳ nhật-thực
Nên đã mang biệt danh
Là Sao-Chổi Nhật-Thực
Loại thiên miên viễn hành.

Nếu là loại quỹ-đạo
Sẽ còn dịp trở về
Nếu là loại vô tận
Đường bay vào mãi mê.

Phận người với số kiếp
Một đi bất phục hồi
Ngoại tôi từ ngày mất
Cũng mãi về... xa xôi.

*Sao Chổi Nhật Thực 1948 (Eclipse Comet 1948 –
David Eicher Library)*

NHÀ GA Ở PASADENA

*(Tuyến đường sắt Southwest-Chief từ Los Angeles
đi Chicago - riêng đoạn qua ga xếp Pasadena đã
bãi bỏ từ năm 1994; thơ nhớ lại khi còn nhà ga này)*

Xe lửa chưa hẳn lỗi thời
Nhưng ga vắng khách ít người vãng lai
Thềm ga cửa sắt đóng hoài
Từ Đông-Bắc đến, tuần vài chuyến qua
Nhớ quê nhà, cũng hỏa xa
Ven miền sơn-cước, nhà ga bóng mờ
Trạm-trưởng đèn đỏ phát phơ
Hỏi còi hiệu-lệnh ngày thơ vọng về
Nhịp buồn ru giấc ngủ mê
Đường tàu Xuyên-Việt sơn khô dải dầu
Còn đây, hờ hững đường tàu
Vắng người, ga xếp bạc màu nắng soi
Pha-phôi cùng với xa xôi
Nghe hồn thiết-lộ mây trôi chập chùng.

MÙA XUÂN 1982 GIÃ TỪ VIRGINIA

Từ nhiệt đới tôi đến miền xứ lạnh
Xuống máy bay đã thấy tuyết mùa đông
Virginia, những ngày rồi không
Quen xe điện ngầm, hàng cây trụ lá.

Đường điện ngầm theo chiều sâu rất lạ
Chui dưới sông dài chạy đến thủ đô
Có khi trời lên qua nghĩa địa mờ
Nơi có Tổng Thống ngàn năm yên nghỉ.

Vào mùa xuân ven sông trời tuyết mỹ
Từng cây hoa đào phơn phớt hồng tươi
Những cảnh thông dưới ánh nắng xanh ngời
Mặt đất ẩm mùa băng tan đã tới.

Nhưng hình như con người chưa đổi mới
Phố vẫn im lìm kín cửa người đứng
Bộ hành lẻ loi, xe cộ không ngừng
Thành thị vẫn minh, bóng người sa mạc.

Nên tôi đi để không còn mất mát
Tìm mùa xuân nồng ấm ở đồng hương
Đi đến miền gần bờ Thái Bình Dương
Cuộc hành trình bằng chuyến xe vạn dặm.

TIẾNG CÚC-CU TRÊN THÀNH PHỐ WALNUT

Khép mở, phình cổ gọi
Những tiếng kêu rạc ròi
Trên hàng thông thế kỷ
Buông vào trưa chơi vui.

Con trống đang gọi mái
Cứ thảng chín đến mùa
Tiếng gọi từ tiền kiếp
Gọi tuần hoàn, già nua.

Đáng vui mùa trống mái
Sao nghe buồn xa xưa
Lẽ tồn sinh vẫn vậy
Từ lịch kiếp đong đưa.

Giờ này ngoài quán phố
Chàng trai vuốt tóc ai
Giọt cà phê thông thả
Hương tình vào tương lai.

Giờ này trên bến cảng
Tụ điểm những tình nhân
Trời chiều mây bàng lãng
Họ ngã vào thiết thân.

Dòng đời như vậ đó
Nào phải buồn hay vui
Lời thiên thu tạo vật
Hân hoan mà ngậm ngùi.

ĐÈN VÁCH KHÔNG

Lá già buông thõng tóc râu
Những cây rẽ quạt đỉnh đầu nhô xanh
Tàn khô rũ, bẹ xếp thành
Hình thù cổ quái tay khoanh đứng tròn
Rách tua hứng đợi hoàng hôn
Cây trong phố thị nghe mòn hoang vu
Rừng xưa cách trở xa mù
Uy nghi thảo mộc lù lù cõi quên
Đành thôi, kiếp sống trắng thêm
Đó đây đứng trụ xây đền vách không.

TẠI CAPE CANAVERAL NGHỈ ĐẾN HAI KÍCH THUỐC ĐẤT TRỜI

Không du lịch mà lần này đi nữa
Đại Tây Dương, tôi đến sát bên bờ
Mũi đất an ninh, bãi để hoang sơ
Chiều vàng, Canaveral hùng vĩ.

Trập trùng xa, những giàn phóng thế kỷ
Những Trung Ương Đài chinh phục chiều cao
Đến đây mà nghe sóng biển dạt dào
Biết nước đại dương hai vùng Trái Đất.

Cali thứ năm, bây giờ chủ nhật
Hơn hai ngàn dặm, tôi đã bay qua
Ngược về Cali, rồi đến quê nhà
Ta cần bay hơn mười ngàn dặm nữa.

Sẵn dịp, tôi ghé Tampa một bữa
Lại bàng hoàng cầu Sunshine Skyway
Vịnh biển rộng, ngàn xe vượt đêm ngày
Lên cao dần, sáng ngời cầu giây cáp.

Biển lớn, hải âu chẳng cần bãi đáp
Vì chúng sinh ra là để viễn du
Còn ta, chiều xa là chiều mịt mù
Bàng bạc nơi đâu trời mây cố quốc!

HAI SẮC MÀU ĐỒNG HIỆN

Đâu khoảng năm bốn chín
Tôi đến ở Nha Trang
Trước nhà, bãi hoang vắng
Bệnh viện, cùng dây ngang.

Mùa tuổi thơ bắt đé
Theo tiếng gáy vệ đường
Rồi rảo khắp bờ bụi
Tìm hái trái ma-dương.

Cuối đường vui, thoáng hiện
Khu nhà xác chơ vơ
Những khi quàn tử sĩ
Mới có bóng điện mờ.

Commando tử trận
Từ đâu những chiến trường
Người lính Pháp đứng gác
Thật buồn, những đêm sương.

Nhắc đây, đâu nào kẻ
Phản chiến hay chiến công
Mà chỉ vì tâm trí
Thường nhớ những bất đồng.

Tuổi thơ, màu trong sáng
Nhớ cùng bạn vui chơi
Lại ám ảnh bệnh viện
Người lính trận bỏ đời.

Hai sắc màu cùng hiện
Khi nhớ lại điều gì
Nền trời càng xa rộng
Càng đủ nét khắc ghi.

ĐI TÌM NHỮNG ĐỊA DANH HOANG VU

Một ngày đến West Valley
Đỉnh ninh thung lũng ngàn cây chập chùng
Phồn hoa lán át tận cùng
Thiên nhiên như đã ngàn trùng cách xa
Về Pico Rivera
Tuông rằng sông nước còn qua thị thành
Một đường công chạy bao quanh
Dòng sông nước cạn, thôi đành nhớ nhung
Qua Eagle Rock mịt mù
Mường tượng chim ó thị-hùng đỉnh cao
Chỉ thấy xe cộ xôn xao
Điều-cảm hoang dã trốn vào hư vô
Đến Lakewood tìm hồ
Hồ xưa chết giữa trận-đồ văn minh
Ta về tìm lại chính mình
Có chăng mát mát bóng hình quê xưa?
Ngày nào mái lá nghe mưa
Ngàn xanh thảo dã vẫn chưa nhạt nhòa.

Ghi chú: Những địa-danh mang dấu-ấn một thời thiên nhiên ngự trị như West Valley, Pico Rivera, Eagle Rock, Lakewood... đều ở vùng County Los Angeles, California.

NGƯỢC DÒNG VẠN DẶM TRƯỜNG GIANG

*

Dòng sông không phải bắt nguồn từ không gian
Của bình nguyên tuyết trắng
Qua rừng núi bạt ngàn
Dòng sông đã bắt nguồn từ thời gian
Do tình thương quá khứ
Do muôn trùng kỷ niệm miên man.
Phải, dòng nước tâm tư ra đi từ đất lành
Vang xa tiếng hát ru con của quê hương thời tuổi
mộng
Bên cầu tàu Mỹ Tho đèn lu đèn tỏ
Nhớ về Sài Gòn đèn ngọn đỏ ngọn xanh
Phải, ngọn nguồn sẽ khởi hành từ quê hương
Tất cả sẽ được kể từ dĩ vãng
Câu chuyện một dòng sông sẽ không đi về cửa biển
Chín Con Rồng sẽ bơi ngược tạm biệt trùng
duong...
Dẫn khởi kể từ quê tôi có hàng dừa xanh trường cửu
Những đồng bằng cũng rợp bóng cò bay
Một đám dân hiền lành, có khi quả cảm
An phận đời nghe nước chảy đêm ngày...
Dẫn khởi từ đất nước chúng tôi có quá trình lịch sử
Thăng trầm trong bụi cuốn bánh xe quay
Không xây mộng trường chinh
Không dựng đền tháp công trình vĩ đại

Sống hòa đồng với mọi sắc dân bằng cảm thông
Bằng ngôn ngữ độc âm Nam Á-Nam Đảo cội
nguồn.

Quê hương chúng tôi là nước Việt Nam
Ven bờ trùng dương sóng vỗ
Cuộc chiến nào từng rung chuyển núi non
Từ rừng xa xanh về miền châu thổ
Bóng lê dân trên khắp nẻo đường mòn.
Chúng tôi đã nhiều khổ đau
Chúng tôi ước mơ hòa bình thế giới
Cũng như con sông Xuyên Á nước về dịu ngọt
Yên bình cho đến cả ngàn sau...

*

Xuyên Á Xuyên Á
Ngược dòng mà đi, dòng sông muôn dặm
Chảy dọc trời xa: giải nước khổng lồ
Mặt trăng đỏ lừ chặn đường qua biên giới
Và võ vàng trên điệu tàn phé tích hư vô.
Ngã ba biên giới, ngã ba cuộc đời
Nước chảy mông mênh nước lên Biển Hồ
Đường chia đất đai, đường chia dân tộc
Những cuộc tranh hùng là xương trắng khăn xô.
Hỡi bí mật Đế Thiên, hỡi linh thiêng Đồng Tháp
Nước của tình thương xuyên qua bao hiêu thế kỷ?
Vượt lên bao nhiêu cơ đồ?
Hai dân tộc mong tìm đường thân thiện
Nhạc của đại hòa trên sóng nước mấp mô...

*

Xuyên Á Xuyên Á
Đường qua xứ Lào, đường qua An Lạc
Dòng nước song hành đường lộ xa xăm
Xứ của người dân lang thang thung lũng
Triết lý cuộc đời sống thác bao năm
Dòng nước êm ru qua miền đất Phật
Mái chùa cong huyền ảo đêm rằm
Đất của ngoại nhân đi tìm sự nghiệp
Súng đạn lên đường trong gió rét căm căm.
Trong chiến cuộc nghe từ Sầm Nứa
Một người hiền vượt biển đến Nam Tha
Bác sĩ Thomas Adooley
Vào thung lũng dựng nhà
Giúp những đời nghèo khổ
Sống với núi non lửa hồng cháy đỏ
Mưa trút và súng nổ nghe xa...

*

Xuyên A Xuyên Á
Bên kia bờ là xanh xanh trùng điệp
Là vương quốc hòa bình phương Đông
Sông nước ngược xuôi kinh thành Vọng Các
Thành quách hoàng gia trắng sáng mệnh mông
Suốt bao năm không chinh chiến
Cuộc sống hiền như nhịp nước trên sông
Bên kia bờ là Đông Dương sôi động

Đời nơi đây êm ả nước bênh bông
Dòng nước còn đi còn đi mãi
Mặc cõi đời ai được ai không
Tiễn đưa bằng tiếng hát
Bờ bên chim ca trong buổi mai hồng.

*

Xuyên Á Xuyên Á
Dòng nước chảy vào Quốc Gia Phật Giáo Á Châu
Đi ngang qua khoảnh khắc
Mà lưu luyến tiếng kinh cầu
Núi xanh trùng trùng điệp điệp
Ngã ba rẽ vào Miến Điện thâm sâu
Trên núi cao, thời Thế Chiến có con đường chiến
lược
Chạy ngoằn ngoèo hoang phế đã từ lâu
Người dân không muốn nhắc nhở
Chiến chinh rồi còn được những gì đâu?
Có một đoàn quân bại trận lẫn trốn
Rồi phôi pha trong mưa gió công hầu...

*

Xuyên Á Xuyên Á
Nước chảy ngược dòng, nước vào Bách Việt
Nước vào nguồn mạch: Thanh Hải, Trung Hoa
Mênh mông hoàng thổ
Tuyết trắng chan hòa
Vùng văn minh Đông Á

Miền bí sử thâm cung
Dãy Thiên Sơn rền vang quá khứ
Trống chiêng tướng mã binh hùng
Xứ cửa rừng mai ẩn sĩ
Người của Chiến Quốc lao lung
Dòng Dương Tử tràn đầy thơ nhạc
Đường biên cương giặc giã Phiên Ngung
Nước ngược về đây tìm đường kết hợp
Nói những trời mây Đại Đông Á muôn trùng
Bởi vì đâu mà tranh chấp
Sao chẳng hòa đồng hát bản tình chung.
Việt Nam là duyên hải
Ai-Lao, Cam-Bốt thành miền Trung
Miền Điện, Thái Lan: sườn Tây vững chắc
Gió không nhà trên rừng lá cây rung
Dòng Mekong thông nguồn đi suốt tận
Trường giang ca trên sóng nước chập chùng...

TRƯỜNG CA KHI Ở TRÊN TẦNG BÌNH LƯU

(Photo ngày 2 tháng 11 năm 2016 trên máy bay từ Âu trở về Á Châu)

Khi sà nàu không còn chút rung chuyển
Chuyến bay đã ở trên tầng bình-lưu
Phía dưới là những lớp mây và biển
Hành khách vui dần mỗi ưu tư

Chiêu-đãi-viên đến từng hàng ghế
Bữa ăn cho từng người được dọn ra
Thắt lưng an toàn không cần khóa lại
Bây giờ ta lướt trên bao la
Không khí đối-lưu phía dưới rất hỗn tạp
Tầng bình-lưu bảo đảm đường bay thẳng bằng
Người thiêu ngủ, người đang xem màn ảnh
Chuyến bay vạn dặm lướt vào đêm trăng
Bình minh đến, phía dưới vẫn là mây và biển
Thấy Hạm Đội Thứ Bảy giàn đội-hình li ti
Những luồng sóng trắng tàu đi vẫn hiện rõ
Lặng lẽ hải hành, đang có sứ mệnh gì?
Đảo Hải-Nam với căn cứ tàu ngầm bí hiểm
Cũng chỉ là bãi ghềnh khiêm tốn trước mệnh mông
Tàu ngầm nguyên tử dù có thể lặn sâu biệt dạng
Vẫn e ngại xuất hành khi cuồng nộ Biển Đông
Tầng bình-lưu đang ở cao-độ 32 ngàn bộ
Tốc độ bay 900 cây số/giờ
Trên cao hơn mười cây số, không gian như vùng
Thiên Thai trầm lắng
Tầng đối-lưu càng xuống thấp càng quân tụ hình-
thành bão giông
Không bao lâu nữa thì vào Việt Nam không-phận
Đại dương ngút ngàn xanh, mây trắng vật vờ
Ở tầm cao này, ngoài thân máy bay lạnh không độ

Trong thân tàu ảm, đôi người như lặng lẽ thờ ơ
Tầng bình-lưu hoàn toàn trên Thái Bình Dương
rộng lớn
Khi ta từ phi trường Los Angeles bay về Á Châu
Tầng bình-lưu hoàn toàn lướt trên lục-địa
Khi ta từ Việt Nam bay về các nước trời Âu
Trên Thái Bình Dương thì phía dưới muôn trùng
bóng tối
Hải đảo nhỏ nhoi, nào có thấy đâu suốt đêm hành
trình
Còn khi bay trên lục địa, Hắc Hải và biển nội-địa
Caspian thành hai vũng tối
Rải rác ánh đèn thành phố, xa diệu vợi nên đều lặng
thinh.

Tầng bình-lưu trên đây quả yên tĩnh
Nhưng dưới kia là tầng đối-lưu mà sao cũng lặng
ngát vô biên
Không nghe gì trong sâu thẳm
Sự thật dưới đó, vùng hỗn loạn triền miên
Tuông trầm lắng mọi bề nhưng hàm chứa phức tạp
Phức tạp tham vọng con người, phức tạp biến đổi
thiên nhiên

Những bãi ngầm đã đắp lên thành đảo
Những phi-đạo 3000 mét muốn chế ngự vùng miền
Thêm nguy cơ, nước biển dâng cao do nóng dần khí
quyển
Đất trời gập thét khi Nam-Bắc-Cực tan băng
Cây tràm cây đước cây trồng thành rừng chưa đủ
sức chống đỡ
Vòng đê cao duyên hải đâu đủ sức cản ngăn
Trường giang chuyên tải phù sa chậm dần bồi tụ
Những bãi san-hô và đại-ngàn rong biển đang thu
hẹp dần dần
Thiên nhiên hăm dọa, người với người cũng nghiệt
ngã
Tàu ngầm Ki-lô, ngư-lôi diệt hạm, lăm le phòng
thân
Cảnh-sát Biển, tàu hải-giám, chưa thể lơ là công vụ
Giàn phóng hỏa-tiền hàng loạt chưa thể tháo bỏ
thành rỗng không
Máy bay không người lái vẫn tiếp tục mang bom
đạn
Chiến hạm tàng hình đợi lệnh sẵn sàng tấn công
Tàng đối-lưu thực sự hãi hùng, vô âm chỉ là làm
tưởng
Những tiếng rú phản-lực, trên đây nào có nghe

Những vang động tàn phá san-hô, từng đàn cá đảo
thoát
Đáy Biển Đông sạt lở, luật quốc tế nào răn đe?
Chiến hạm đại-cường vờn nhau chiếu-lệ
Những thỏa hiệp, ta nào biết đâu ở chốn thương-
trường
Vùng Nhận-Dạng Phòng-Không có nguy cơ thiết
lập
Trách nhiệm không-phận quốc-tế bị đưa vào chòng
chéo biên cương.

Tuy vậy, viễn tượng lạc quan dưới tầng đôi-lưu vẫn
tiềm ẩn
Phù sa tràn giang vẫn tấp lờn nhện giăng tơ
Sông suối đại-ngàn âm thầm đưa nước về Sông Mẹ
Nước lợ tìm cách thích nghi cho lúa mọc tràn bờ
Thiên nhiên đại lượng, chớ làm thiên nhiên trừng
phạt
Những địa-chấn tầng sâu vốn tàng trữ nguy cơ
Bão cấp 8 sẽ có ngày chứng tỏ sức mạnh
Tai họa Đá Trời có thể từ không gian lao xuống bất
ngờ

Thiên nhiên hủy diệt, thiên nhiên cũng gợi nguồn
sáng tạo
Sóng gió đại dương cho nguồn điện-lực tương lai
Mưa lụt tràn sẽ rửa sạch nhiễm mặn
Cây ăn trái thích-ứng kịp thời với nước lợ để xóa bỏ
nguy tai
Ánh sáng mặt trời thay cho Thủy Điện Nhiệt Điện
Đã nghĩ cách đưa băng tuyết vào sa mạc cho Trái
Đất hòa hài
Đào hồ chứa nước khổng lồ để cân bằng những đập
nước khổng lồ
Nghề nông, nghề đánh bắt thủy sản, vô cùng cảm
ơn
Cải tạo đất pha cát thành những vùng trồng nho
xanh mướt
Cải tạo đồi núi thành những ruộng bậc thang dập
dờn
Thiên nhiên đại lượng, đừng làm thiên nhiên phần
nợ
Hàng Không Mẫu Hạm Gerald Ford lặn lẽ đi ra
khỏi vùng
Tàu Sân Bay Liêu Ninh thôi phô trương nanh vuốt
Chiến Hạm trực thăng Izumo đi vào ổn định chung
Những hải đảo mới xây hứa hẹn Đường Tơ Lụa
Trên Biển

Mọi phía chỉ lo thương mại, cứu hộ trên biển, nhân
loại an cư
Dầu khí ven biển Việt Nam chắc không nhiều, giảm
thiểu tranh chấp
Giàn khoan dầu khổng lồ do vậy đã kéo neo già từ?
Tự do hải hành, tàu dầu từ Trung Đông vào lữ lượt
Trao đổi hàng hóa gia tăng, giải trừ Thế-Chiến Thứ
Ba
Không có quân cảng nào cấm địa
Tàu hải hành Xuyên Á thấy đâu cũng là nhà
Pháo-đài-bay chiến-lược sẽ tháo gỡ bom rải thảm
Hỏa tiễn không-đổi-không, địa-đổi-không, sẽ gỡ kíp
nổ sẵn sàng
Bom Tinh Khôn, ngư lôi Diệt Hạm, sẽ vào hầm
khóa chặt
Đầu đạn nguyên tử thu nhỏ hết là mối nguy tiềm
tàng
Hỏa tiễn Sát Thủ Hàng Không Mẫu Hạm có lệnh
ngừng chế tạo
Cũng đình sản xuất lâu rồi loại Tàu Ngầm Hố Đen
Rất nhiều Thủy Sư Đô Đốc, Đại Tướng Tư Lệnh
Đã được đưa vào danh sách tranh giải Hòa Bình
Nobel
Những đường cao tốc đang thành hình ở Đông Nam
Á

Hy vọng không phải là những đường chiến lược trá
hình
Viễn tượng Thủy Lộ Quốc Tế nối liền các thành
phố cô lập
Viễn tượng Xe Lửa Cao Tốc đưa tất cả hẻm lách vào
an ninh.

Từ tầng bình-lưu nhìn xuống
Im lặng dưới kia ngày nào đây sẽ thực sự yên bình
Trường giang ngoằn ngoèo cho ta biểu tượng cụ thể
nhất
Biểu tượng bồi đắp bèn bãi, hòn Sông Mẹ dưỡng
sinh
Rừng đước rừng tràm, biểu tượng trường thành
chống bão
Muôn cánh quạt gió vang trời hát bài năng lượng
khai trương
Mênh mang những bãi hấp thụ ánh sáng
Tuồng vô-dụng, bây giờ sa mạc chói nóng được
tuyên dương.
Nhưng có những điều trên tầng bình lưu không thể
thấy

Đó là sức sống của hàng triệu con người bình
thường
Hàng hàng lớp lớp nhà nông ra đồng trên không
gian rộng
Hàng hàng lớp lớp thuyền chài ra khơi trong bình
minh sôi động
Những vùng nhân quần có nét giống nhau, có phải
ta cùng huyết thống
Rồi tất cả nhân loại có nét hao hao, có phải ta cùng
một giống
Vậy mâu thuẫn hãy rời xa, tất cả chúng ta cùng tìm
sự sống
Bình an, Hòa đồng, San sẻ, khắp trời vang vang
Trường ca.

*(Hoàn-thành trong thời gian từ Mỹ sang Á, rồi từ Á sang
Âu; đầu tháng 10 đến giữa tháng 11 năm 2016)*

Thơ Với Chủ Đề

*Sáng tác được 23 bài thơ với đề-tài Vật-lý
Thiên-văn Vũ-trụ: trong tập thơ này, tác-giả
xin trích ra dưới đây 5 bài theo chủ-đề trên.*

LỬA CƯỜNG TẬP TRÊN TÙNG TRỜI

Tháng mười trời lạnh đêm mông mênh
Hiện một chòm sao sáng bập bênh
Hình dạng chiếc Ngai Vàng Nữ Chúa
Nhìn hoài ảo giác mình lênh đênh.

Dưới lổm chòm sao lửa thực hư
Một vùng tro bụi rải tàn dư
Bốn trăm năm trước, trần gian thấy
Cái nổ ngàn xưa chớp điện từ.

Hiện tượng điều tàn thường xảy ra
Xa xôi, vài hũy thể tiêu ma
Cõi trời đập tắt dăm lò lửa
Thăm thẳm không rên đến cõi ta.

Khi khối lượng gấp mười Mặt Trời
Lõi sao toàn sắt thép thành thôi
Cháy do cường-tập vào trung điểm
Khinh khí triền miên chuyển hóa đời.

Thành sắt thép xong, chuyển hóa ngừng
Những luồng phóng xạ bắt đầu ngưng
Mắt đũa đối-tác cân-bằng đó
Cái nổ sụp vào bởi kín bung.

Chất nặng, U-ra-nium, bạc vàng
Sinh ra khi lò nhiệt nổ vang
Bụi nguyên tố tung vào vũ trụ
Tụ thành những Trái Đất, cư mang.

Tinh cầu nào lửa nóng chưa xanh
Do khối lượng vừa, sức thổi nhanh
Không nổ sụp mà rời lịm tắt
Rã tan vào cái chết an lành.

Sao trời phản ứng cháy xanh lơ
Trái Đất, quân cư trái giấc mơ
Bí mật hạch-tâm truyền bí nhiệm
Cho người bắt chước, thế gian nhờ?

MỘT BÌNH TRÀ SUỐT ĐÊM

Khi chòm Bò Cạp đỉnh đồi treo
Cành lá chìm chìm hạt sáng gieo
Kế tiếp, như lên từ phía biển
Một chòm sao khác mọc cheo leo.

Hình dạng chòm sao, một ấm trà
Có quai, có nắp, nước trời pha
Nơi đây, tâm điểm Ngân Hà đỏ
Trái Đất quy hồi sóng kiểm tra.

Như một Hồ Trời, vùng mật khu
Lực vào thăm thăm xuống thâm u
Đen ngòm đội sóng vô-biên-vực
Tinh tú xoay quanh quỹ-đạo-tù.

Bình ấm trên cao thấy thật gần
Quang niên điệu vội mà tương thân
Vòm sao, thị náo vô kiểm tỏa
Nhàn khúc đêm hè, ngủ cỏ sân.

Vằng vặc Bình Trà, khuya đứng coi
Cổ nhân đã thấy, nay còn soi
Chỉ thêm cái biết đời nay mới
Vùng của trung tâm có Vực Trời.

VÔ TUYẾN TỪ GIẢI NGÂN HÀ

Làn sóng khó thấu qua điện đài
Hương trời, giàn Viễn Vọng căng tai
Ngóng nghe từ giải Ngân Hà đến
Tín hiệu trùng trùng xuống vắng lai.

Các thiên thể chính là nam châm
Gây triền miên những chuyển động ngàm
Tùng luồng sóng-hạt siêu tốc độ
Tạo cuồng lưu vô tuyến vi âm.

Không hệ thống do từ trí khôn
Sóng âm, mớ hỗn tạp vô hồn
Tín-hiệu-đồ truy ra vô nghĩa
Sinh vật nào đâu, cõi trống trơn!

Đan chéo dọc ngang, xoáy cực mau
Siêu-vi-hạt cháy lửa thiên sâu
Đụng nhau, hủy thể, rồi tân tạo
Vật chất ngàn tia vút địa cầu.

Đêm đêm Viễn Vọng quay thăm dò
Mong sứ điệp nào xuống nhỏ to
Vẫn biệt tăm hơi ngoài Trái Đất
Lẽ nào không, khắp cõi vô bờ.

Hãy nghĩ không gian còn chúng sinh
Những đời sống tí tắp hành tinh
Hãy chờ làn vô-tuyến hệ-thống
Từ trí khôn ngoài Trái Đất mình.

CHÒM SAO CHỮ-THẬP-NAM

Bay từ Phi Luật Tân xanh lam
Trên Thái Bình Dương, như biệt giam
Cửa sổ, nhìn đáy trời Nam Cực
Thấy rõ chòm sao Chữ Thập Nam.

Nó như bốn ngọn lửa đèn khêu
Trời Giãn Nở, mà đây trở trêu
Biệt danh nơi này Tâm Hút Lớn
Thiên thể ùa nhau tiến đến đều.

Sau trận Big Bang tan tác chia
Thiên Hà giãn nở ra ngoài rìa
Thêm chi biệt vùng Tâm Hút Lớn
Trời mỏng chỗ này, đặc chỗ kia.

Tâm đó nuốt trôi bốn phía trời
Ngàn sao cuốn hút vào chơi vơi
Đi như dòng chảy vào Đại Vực
Đại Vực cũng về Giãn Nở thôi.

Chữ Thập Nam cuối trời Úc Châu
Nhờ trên cao, ta thấy thật sâu
Ai người Việt vùng Nam Cầu đỏ
Ta đã bay trên Bắc Bán Cầu.

Đất Việt phía Đông, ta về Tây
Bỏ dần xa Châu Á đêm dày
Trời khuya, Chử Thập Nam vắng vắng
Hăm sáu năm rồi, nhớ chuyến bay.
(Tháng 10 năm 2007)

***Ghi chú:** Muốn biết Tâm Hút Lớn khác với Black Hole ra sao, xin coi cuốn La Mélodie Secrète (Giai Điệu Bí Ẩn) của Giáo Sư Trịnh Xuân Thuận, bản dịch của dịch giả Phạm Văn Thiều, trang 248 (Sách xuất bản trong nước.)*

THÁNG TÁM NHIỀU SAO BĂNG

Tháng tám trời khuya quẹt lửa diêm
Sao băng từng chập rọi vô biên
Có đêm liên tục rồi thưa hẳn
Như một định ngày tự cõi thiên.

Bởi Địa Cầu xoay tới điểm giao
Gặp dòng thiên thạch vút lao đao
Đá trời, vụn mảnh, bay rầm rập
Sức mạnh vận hành, vũ trụ chao.

Những tảng dị hình muôn cổ sơ
Tuân theo quỹ đạo tự bao giờ
Vụn từ tan rã hành tinh đụn
Trên cõi ngàn năm như nhơn nhơ.

Trái Đất hút, nguồn lực chứa chan
Đá vào khí quyển, cháy tro than
Cả đêm, sao xẹt rừng thông lớn
Những đóm tàn hơi xuống bãi ngàn.

Cổ đại nghìn thu đá trước thềm
Còn là quá trẻ với tầng trên
Đá này đá nọ bao nhiêu tuổi
Ở với đời người mấy kiếp thêm.

MỤC LỤC:

1/Lả Trắng Hoa Bay.....	5
2/ Khán Giả Như Là Đại Dương.....	7
3/ Chuyến Tàu và Dĩ Vãng Đan Chen.....	9
4/ Trăng-Mái Ngàn Năm.....	11
5/ Vào Nơi Gió Cát.....	12
6/ Qua Vùng Đất Thấp Charleston-Savannah.....	14
7/ Giao Lộ Tình Cờ.....	15
8/ Mất Vuông.....	17
9/ Bầu Trời Trong Đĩa Trái Cây Cứng Rằm.....	18
10/ Có Nơi Đâu Đêm Trăng Mãi Mượt Mà.....	20
11/ Con Mắt Qua Kẽ Tay.....	22
12/ Ngày Vô Nhiễm.....	24
13/ Vết Chân Chim.....	25
14/ Ảo Giác Trong Bản Đàn Độc Tấu.....	26
15/ Con Đường Mang Tên Đại Tá Grimaud.....	27
16/ Vọng Mây Trời.....	29
17/ Thiết Lộ Khuất.....	30
18/ Nghe Kể Một Trung Úy Pháp ở Vùng Quê.....	31
19/ Chùa Vàng, Giác Ngủ Phòng Trăng.....	33
20/ Cầu Vòng Hóa Thân.....	34
21/ Người Thanh Niên Mỹ Bên Bờ Hậu Giang.....	36
22/ Nhớ Thời Gia-Long Tàu Quốc.....	38
Phụ bản Photo Sông Mân-Thích (Mang-Thít) ...	39

23/ Bên Bờ Danh vọng.....	40
24/ Biết Rồi, Điều Trừu Tượng.....	42
25/ Nhớ Vùng Tân Hiệp-Cái Sắn-Rạch Giá.....	44
26/ Nhạc Và Truyện.....	45
27/ Chuyến Xe Lửa Đêm Nguyệt Thực.....	47
28/ Ngoài Hiên, Một Buổi Chiều Tà.....	49
29/ Kinh Xà-No, Viễn Tượng Một Thủy Lộ.....	50
30/ Sao Chổi Một Lần Qua Rồi Biệt Dạng.....	52
31/ Nhà Ga ở Pasadena.....	54
32/ Mùa Xuân 1982 Giã Từ Virginia.....	55
33/ Tiếng Cúc-Cu Trên Thành Phố Walnut.....	56
34/ Đèn Vách Không.....	58
35/ Cape Canaveral và Kích Thước Trời Đất.....	59
36/ Hai Sắc Màu Đồng Hiện.....	63
37/ Đi Tìm Những Địa Danh Hoang Vu.....	62
38/ Ngược Dòng Vạn Dặm Trường Giang.....	63
39/ Trường Ca Khi Ở Trên Tầng Bình Lưu.....	68
Phần Thơ Với Đề Tài Vật Lý Thiên Văn.....	77
40/ Lửa Cường Tập Trên Tầng Trời.....	78
41/ Một Bình Trà Suốt Đêm.....	80
42/ Vô Tuyến Từ Giải Ngân-Hà.....	81
43/ Chòm Sao Chữ-Thập-Nam.....	83
44/ Tháng Tám Nhiều Sao Băng.....	85
Mục Lục.....	87

